

СПОВОДА

UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 22 JERSEY CITY AND NEW YORK,

FRIDAY, FEBRUARY 2, 1996

CENTS 75 ЦЕНТИВ

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЮ ЙОРК

П'ЯТНИЦЯ, 2-ГО ЛЮТОГО 1996 Р.

Ч. 22. РІК CIII

Л. КУЧМА ЗУСТРІВСЯ З АМБАСАДОРАМИ

Київ (Р.Р.). — У вівторок, 30-го січня, «Урядовий Кур'єр» поінформував про щорічну традиційну зустріч Президента України Леоніда Кучми з амбасадорами та керівниками інших дипломатичних представництв держав світу, акредитованих в Україні. Зустріч відбулася в Білій залі Маріїнського палацу.

Звертаючись до дипломатів, Президент зазначив, що їхня діяльність сприяє розвитку відносин України з державами, які вони представляють. Розбудова політичних та економічних відносин сприяє зростанню авторитету України на міжнародній арені. Сьогодні, за словами Л. Кучми, є підстави стверджувати, що «точка історичного повороту прий-

(Закінчення на стор. 4)

Амбасадор Німеччини закінчив свою місію в Україні

Київ (Р.Р.). — У вівторок, 30-го січня, голова Верховної Ради України Олександр Мороз під час зустрічі з амбасадором Німеччини Александром Арно висловився за необхідність вироблення спільної концепції безпеки в Європі, у зв'язку з утворенням нових незалежних держав. Сторони зазначили, що для цього потрібні механізми стимування і протидії, щоб «унікнути від небезпек задоволення інтересів одних держав коштом інших».

Зустріч відбулася з нагоди закінчення терміну праці Арно в Україні й відходу його на пенсію після повернення на батьківщину. Амбасадор Німеччини в Україні зазначив, що парламенти Західної та Східної Європи мають виконати велику працю для забезпечення миру в Європі.

А. Арно приїхав також Президент України Леонід Кучма. Він подякував амбасадорові за добру дипломатичну працю і обговорив з ним найважливіші міжнародні питання. Л. Кучма з пріємністю відзначив, що серед європейських країн Німеччина займає перше місце щодо експорту-імпорту з Україною.

За два і пів року праці на пості амбасадора А. Арно став справжнім другом України, любив подорожувати

Верховна Рада обмежила адоптування українських дітей чужинцями

Київ (УНІАР). — У вівторок, 30-го січня, на вечірньому засіданні Верховної Ради депутати проголосували за те, щоб обмежити адоптування українських дітей чужинцями громадянами. Рішення було прийнято у відповідь на випадки викрадення і продажу дітей за кордон, що мали місце останніми роками у Львівській області.

У своєму виступі на сесії начальниці управління генеральної прокуратури Віктор Танцюра повідомив, що слідство встановило 132 факти викрадення дітей, із них 85 дітей перебуває в США, по 25 в Італії і Канаді. Він також сказав, що у цій справі заарештовано троє українських громадян за звинуваченням у зловживанні службовим становищем. Слідство триває до серпня цього року.

Верховна Рада постановила створити при Міністерстві Освіти України центр адоптування дітей, який наглядатиме за передачею, а та-

дено" і Україна стала на шлях незворотного будівництва цивілізованого суспільства, де в першому місці стоїть людина.

В питаннях міжнародних відносин, сказав український Президент, минулий рік був повний змістовних контрактів, які матимуть довготривалий стабілізуючий вплив у формуванні міжнародного клімату. Серед позитивних підсумків минулого року Президент назвав успіх України до Ради Європи і внесок України у миротворчий процес ООН. Україна стала учасником руху неприєднання і європейсько-середземноморського процесу, активізувала співпрацю з Європейським союзом і ОБСЄ та

Українські шахтарі оголосили страйк

Київ (Р.Р.). — У черв. 1-го лютого, українські шахтарі вирішили розпочати загальний страйк.

На спільному засіданні шахтарських профспілок Донбасу вирішено цілком прийняти вимоги і відважитися вугілля. Керівники незалежної профспілки інженерно-технічних працівників також приєднались до шахтарів, створивши штаб страйкового комітету.

Головна вимога шахтарів — негайна виплата заборгованості із заробітків в сумі 73 трильйон карбованців, що дорівнює приблизно 393 млн. дол.

У перший день страйку шахтарі вирішили провести демонстрації солідарності на центральних майданах своїх міст. До Києва прибули шахтарські делегації для підписання урядових бунднів та переговорів з керівниками Уряду.

Волонери шахтарі блокують везення вугілля з Польщі, а з Росії вугілля і так не прибує, бо російські шахтарі також оголосили страйк з тієї ж причини. У страйкових комітетах ка-

жуть, що українські шахтарі не домагались з російськими, що сталося стихійно, що в той самий день і в Росії, і в Україні розпочався страйк.

Та все ж доенька шахта «Майківка» і луганська «Первомайська» не страйкують, бо не погоджуються з політичними вимогами та гаслами пікетуючих, де місцеві шахтарі висловили незгоду з рішеннями Президента України, виконавчої та законодавчої влад. Шахтарі Червонограда на Львівщині взагалі вважають цей страйк ударом по українській державності.

Робітники Управління «Крибаснафтопрохода» цілком колективно відмовилися вийти з шахти, доки не отримають грошей, оскільки платити вони не отримали ще від перших місяців року. Один підпирник із підприємства Криного Рогу погрозило, що підірве своїх дітей і себе, бо нічим годувати сім'ю. А на житлового вогнища «Ювілейний» одна жінка вже здійснила газовий вичинок — отруїла газом дітей і себе, бо не мала грошей навіть на хліб.

Україна підтримала ратифікацію договору Старт-2

Київ (Р.Р.). — Тут у вівторок, 30-го січня, Міністерство Закордонних Справ України оприлюднило заяву з приводу ратифікації сенатом США договору Старт-2.

Як сказано в заяві, у зв'язку з задоволенням зустрінуто повідомлення про ратифікацію Сенатом США договору Старт-2. «Хоча це двосторонній американо-український документ, його розяснення, безумовно, виходять далеко за межі відносин двох держав», — зазначено в заяві Міністерства.

Україна, яка пережила чорнобильську трагедію, завжди виступала за припинення процесу ядерного розроблення у світі. Вона прагне, щоб у ХХІ столітті ядерної зброї не було на планеті, тому першою притупила до її знищення. І без цього кроку, без підписання і чіткого виконання Україною договору Старт-1, не було б змоги сьогодні підписати і договір Старт-2. Отже і тут є великий внесок України, яка послідовно зніщує третій у світі ядерний потенціал, сказано в заяві.

Україна виступила за Сенату США внаслідок надії, що Росія також без застережливих ратифікує договір Старт-2.

У заяві Міністерства Закордонних Справ України міститься закликом до інших ядерних держав світу приєднатися до процесу ядерного розроблення у світі. Вона прагне, щоб у ХХІ столітті ядерної зброї не було на планеті.

В. Фуркало став амбасадором України в Канаді

Київ (УНІАР). — Керуючого управлінням з питань зовнішньої політики Адміністрації Президента України Володимира Фуркало ухвалою Президента України призначено амбасадором України в Канаді.

В. Фуркало є кандидатом юридичних наук. Закінчив Московський університет, фахівець з міжнародного права. Працював як аташе у постійному представництві УССР при ООН, був співробітником з політичних питань секретаріату ООН. В. Фуркало також виконував обов'язки начальника управління Організації безпеки і співробітництва в Європі та європейської регіональної співпраці Міністерства Закордонних Справ України. Написав три книжки і б'єля 50 наукових праць.

Ю. Кармазін закликає зміцнити представництво президента України у Криму

Київ. — У понеділок, 29-го січня, на українському телебаченні виступив голова тимчасової комісії Верховної Ради України з вивчення політично-правової ситуації у Криму Юрій Кармазін. Він закликав Президента України невідкладно делегувати частину уповноважень керівнику представництва Президента у Криму. На думку Ю. Кармазіна, без цього важко сподіватися на те, щоб виконання політики центральної влади на півострові та зміцнення виконавчої дисципліни в районі. Кармазін підкреслив, що в Симферополі вже півтора року чекають Указу Прези-

Справа бюджету заторкує стейти

Вашингтон. — Тут і там починають появлятися наслідки досі не вирішеної справи, збалансування державного бюджету. Зокрема це починає бути проблемою для губернаторів окремих стейтів країни, які вже мусять розробляти плани річних бюджетів і досі не знають як їм бути, відносно сподіваних фондів з Вашингтону.

Одним з перших, що зустрівся з цією проблемою є губернатор ньюйоркського стейту Джордж Патакі, де фінансовий рік починається вже з 1-м квітня. До тієї дати він мусять запропонувати стейтській легіслатурі до схвалення збалансований бюджет. Оскільки губернатор Дж. Патакі, як і багато інших губернаторів, стоять перед проблемою, яка залежить від збалансування державного бюджету. Розробляти бюджет стейту без конкретних коштів, можливих фондів від Федерального уряду та правил їх застосу-

вання, робить це завдання майже неможливим до здійснення. Щоб запобігти цю проблему треба було зробити набагато більше зменшення витратів у програмах, які в першу чергу є у багатих випадках єдиним засобом до існування немічних, хворих і самотніх матерів з малими дітьми.

Така дилема вже сьогодні виринула не тільки перед губернатором Нью Йорку, але також і перед іншими губернаторами стейтів, бо ніхто з них ще не знайшов способу, як запобігти прогалині, що видане перед ними без державних фондів. Зокрема тоді, коли поодинокі стейти втрачають, у своїй бюджеті сподіваних від 25 до 40 відсотків державних грошей. Можливість неотримання цих фондів спричинює не тільки уявні страхоти у поодиноких губернаторів, але також можливі фінансові проблеми для пересічного мешканця кожного стейту.

Вашингтон. — Тут і там починають появлятися наслідки досі не вирішеної справи, збалансування державного бюджету. Зокрема це починає бути проблемою для губернаторів окремих стейтів країни, які вже мусять розробляти плани річних бюджетів і досі не знають як їм бути, відносно сподіваних фондів з Вашингтону.

Одним з перших, що зустрівся з цією проблемою є губернатор ньюйоркського стейту Джордж Патакі, де фінансовий рік починається вже з 1-м квітня. До тієї дати він мусять запропонувати стейтській легіслатурі до схвалення збалансований бюджет. Оскільки губернатор Дж. Патакі, як і багато інших губернаторів, стоять перед проблемою, яка залежить від збалансування державного бюджету. Розробляти бюджет стейту без конкретних коштів, можливих фондів від Федерального уряду та правил їх застосу-

Пам'ятник княгині Ольги НЕЗБАРОМ СТОЯТИМЕ В КИЄВІ

Київ. — Тут у травні відбувається відкриття відновленого пам'ятника княгині Ользі, святою Андрію Первозваному та просвітителю Кирилом і Методієм. Пам'ятник виготовив відомий український скульптор Іван Кавалерізе і його було відкрито у 1911 році. Та вже у 1919 році фігуру княгині було завалено. Інші фігури впади зняли у 1924 році. Минулого року під час археологічних досліджень у Києві на Михайлівському майдані знайдено постамент пам'ятника і залишки фігури княгині Ольги. Таким чином встановлено місце, де стояв пам'ятник. Постамент вирішено збудувати з білого граніту, а фігури викарбувати з білого мармуру. Алмастична Києва вирішила встановити пам'ятник на тому ж місці. Рішення цієї пам'ятки було зроблено у бетоні.

Президія ВР незадоволена ПРАЦЕЮ УРЯДУ

Київ. — Президія Верховної Ради України на своєму засіданні 29-го січня визнала, що Уряд незадовольно виконав постанову ВР з 5-го жовтня 1995 року щодо стабілізації фінансового забезпечення паливно-енергетичного комплексу і підготував його до праці в осінньо-зимовий період. Як відомо, працівники цієї галузі планують страйк. Через те, що вугільна промисловість перебуває у важкій критичній ситуації, це питання вирішено внести на розгляд у січні наступного року. Доручено також Комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку разом з віцепрем'єр-міністром Василем Стригуном допрацювати проект рішення ВР з тим, щоб зробити все необхідне для виведення галузі з кризи.

РУХ ЗВІНУВАЄ УРЯД В ІНФОРМАЦІЙНИЙ МОНОПОЛІ

Київ. — Керівництво Державного телебачення повністю виключає зміст і якість мовлення на всіх існуючих в Україні загальнонаціональних телеканалів, — сказав у заяві Руху, розповсюдженій 30-го січня з приводу зникнення з першого каналу українського телебачення програми «Післямова». Як відомо, передачу було знято з етеру 31-го грудня минулого року, і з того часу вона не виходить на цьому каналі. В заяві говориться, що в той час, як на друкованих засобах масової інформації тиссячі злившись переважно фінансовими методами, то щодо електроніки являється демонстративний адмініст-

В Україні

немає жодної цивілізованої країни, де парламентарію більшість складали б безпартийні і де відбувалися б перманентні вибори. На його думку, ділі сил у Верховній Раді свідомо загрожують схвалення закону про вибори. В чергових завданнях національно-демократичних партій є добитися ухвалення цього закону, сказав він.

ПОДАРУНОК ДІТАМ

Львів. — Тут відбувся перший благодійний аукціон, на якому виставлено картини мистців, різних за стилем, жанровою палітрою і технікою виконання. Вони подарували свої картини фондом «Діти і надії». У Національному Музеї відбулася виставка-продаж. Виручені гроші пішли на лікування хворих дітей в обласній спеціалізованій дитячій лікарні.

УКРАЇНА ВИДАЛИТЬ ТРЬОХ КИТАЙСЬКИХ ШПИГІВ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — З України мають видалити трьох китайських громадян, звинувачених у намаганні викрасти ракетну технологію з підприємства «Піденнаш» в Дніпропетровську, повідомило 30-го січня агентство Ройтер. Згідно із Службою Безпеки України, ці особи придбали документи для виробництва дитини міжконтинентальних балістичних ракет. «Піденнаш» виготовляв стратегічні ракети для СССР, в тому числі СС-18. Представник Служби Безпеки сказав, що сам особам заборонять в'їзд в Україну на п'ять років. Українським громадянам, які допомогли їм добути документи, буде притягнуто до суду, додав він.

В АМЕРИЦІ У СВІТІ

СЕРЕД РЕСПУБЛІКАНЦІВ ім'я Джека Кемпа, колишнього секретаря Департаменту житлового будівництва і розвитку міст, було завжди відомим. Він як політик помирював погляди втішався повагою членів обидвох партій та свого часу дехто мав надії, що він кандидував від Республіканської партії на Президент США. Оскільки через політичні та фінансові причини це не сталося, а сам Дж. Кемп став звичайним членом своєї партії. Сьогодні, коли сен. Реп. Дел в особі Сіни Форбса має поважного конкурента, ім'я Дж. Кемпа знову з'явилось у розмові членів Республіканської партії. Тим разом не як можливого кандидата, але як особистості, підтримка якого буде багато значити для того чи іншого кандидата. Аналітики твердять, що беручи під увагу особисті зв'язки з Долом і Форбсом це ставить Дж. Кемпа у незручне положення і він правдоподібно не підтримав жодного з них.

КОЛИ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ у Києві коледжі в Нью Йорку розпочинає весняний семестр, то студенти цієї школи матимуть змогу зустрітися з усім відомим російським поетом Євгєнієм Євтушенком про російську поезію та літературу. Є. Євтушенко буде викладати у загальному семестрі два курси — по поезію ХХ сторіччя та про творчість російського письменника Александра Пущіна. Незважаючи на брак фондів у загальному, Рада директорів Києвколеджу все ж таки знайшла гроші, щоб заангажувати Є. Євтушенка.

Шановні читачі!

Щиро дякуємо всім тим читачам, які по одержанню різдвяних карток відразу щиро відгукнулися, переславши замість належності за них свою поштовку на Фонд Відродження України — УНСОУ. Але є ще дуже багато читачів, які забули, мабуть, або не доглянули це у передсвятковій метушні. Тому до цих шановних читачів звертаємося з гарячим проханням не можеш ли зволітати свою поштовку, яка допоможе УНСОУ нести дальшу боротьбу за Україну і її незалежність до утвердження своєї незалежності.

Екзекутивний Комітет УНСОУ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Підплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНСоюзу \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожною зміною адреси \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності поглядом Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Силиш

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Російська дилема

Щоб зрозуміти сьогоднішні клопоти Москви, а вони дуже великі, не краще зазирати за лаштунки її внутрішньої і зовнішньої політики. Досить поставити в рядочок декілька подій, які в останнє десятиріччя ХХ сторіччя докорінно змінили геополітичну мапу Європи. Починаючи від московського заколоту 1991 року, коли жменька кремлівських вождів спробувала діаметрально чиним повернути об'єктивний історії і зберегти засновану на невинній крові десятиліть народів російсько-совєтську імперію. І цілі охоронці доводили, що криза полягає лише в недостатності продуктивної економіки, а все інше — в порядку. Варто, мовляв, дати трохи більше волі фабрики і колгоспам, як вони завалять країну потрібними товарами.

То була неправда. Бо саме тому й дішло до економічної руїни, що всю свою енергію Москва переводила в силу зброї, намагалося втримати в цілості громіздке, неповоротке, охляте імперії, та ще й водночас стискати горло східноєвропейським, "народним демократіям". З несправедливим завданням поневолення сусідніх націй не дала б собі ради ніяка економіка, адже прагнення до свободи — це щось незрівняно більше, ніж прагнення до ситості. Свобода — незаступима, як сонце в небі, а всяке рабство, навіть безпросвітне, — тимчасове.

Але вже за декілька місяців до московського путчу було ясно, що СРСР неминуче трісне, як велика мильна булька. Власне, московські путчисти-ортодокси — генерали, карґебісти і найвищі партійні функціонери — саме на цьому ґрунті й заклали спільну мову: вони поставилим задати національно-визвольну роль, передусім у Прибалтиці, і в такий спосіб унеможливити прецедент виходу зі Союзу. Проте заколот виконав протилежну роль — ще в більшій мірі стимулював процеси розпаду. Шовіністичні московські газети іронічно називали ті процеси "парадою суверенітетів", насправді ж то були глибокі і болісні рани на повторному тілі імперії. Але смертельну з них вона дістала від України — від найбільшої і найбільш покривдженої Москвою нації.

Хто мало знає Росію і її експансіоністську історію, той широк дивується: чому вона, сама по собі така величезна, знову хоче повернутися України? Можлива тільки одна відповідь: річ у тому, що "сама по собі" Росія — це міт. Дійсність же полягає у дилемі: або вона знову підкорить Україну та інші народи, або буде ділитися і креститься сама в собі. Ось чому Москва, вдаючись до бурального економічного тиску та до реставраційних облесивних обіймів, "світлого майбутнього", так вперто тягне Україну й інші незалежні держави до "інтеграції". Москва дуже поспішає, тим більше, що має для цього лише одну руку — другою впокорює чеченців. Чечня — то початок розпаду внутрішньої Росії. Вона ніколи остаточно не підкорить Кавказу, бо ніяка збройна сила не може тягти вічно над Правдою, даючою самим Богом.

Але саме тому Росія не має шляху назад. Погодитися з незалежністю Чечні — завтра самостійними державами стануть Татарстан і Башкирія. Відомо, що вони вже сьогодні не платять федеральних податків. Та справа не лише в неросійських національних осередках. Тенденцію до відокремлення від Москви виявляють чисто російські регіони, наприклад, Свердловська область, де дуже сильний рух за утворення Уральської республіки, а також Хабаровський край, Далекий Схід та ін.

Росію могло б врятувати тільки одне — шире визнання своїх тяжких гріхів перед поневоленими народами. Та на це нема ніякої надії. Отже, це країна з дуже невпевним майбутнім, а може й взагалі без майбутнього. Спеціальні Інститу загальної історії Російської академії наук Євгенія Нікіфорова вважає, що суспільство, як органічна система, народжується, розвивається, старіє і вмирає. Вчений стверджує, що після кожного заходу Росії поставало нове суспільство, яке переходило цей же цикл, але все швидше — згідно з геометричною прогресією: царизм проіснував 300 років, совєти — 70, а сльчницька, "демократична" Росія вмере в кінці 1998 року.

С і інші пояснення російського глухого кутика. Деякі дослідники державних символів кажуть, що все залежить саме від цього — від містичного значення даного символу. Орел на теперішньому російському гербі має мовляв, значення слабші лапи, ніж на царському, і пір'я в крилах — дрібне, нездатне втримати птаха в лоті. Що ж, не збираємося цього заперечувати. Орли також старіють!

ДВІЙНИК СТАЛІНА

С в музиці таке поняття: упертигор, що означає оркестровий вступ до опери, балету чи оперети. Цей вступ, але ж щодо журналістики, а хоча використовувати, щоб читачі могли довідатися, звідки у мене виникло зацікавлення до питання про двійника Сталіна.

Отже, запрошую всіх в уявну подорож на озеро Ріца, яке знаходиться в Абхазії на заході Кавказу. Вчені називають його неперерешеним твором природи і вони, на мій погляд, мають рацію. Розташоване озеро на висоті 950 метрів над рівнем моря, з усіх боків його оточують вишнізелені гори, завдяки чому тут паує сприятливий мікроклімат. Повітря насичене пахощами трав та квітів, а вода в озері чиста, як слізь. Один з поетів порівняв цей райський куточок землі з обрубком, яку прикрашає коштовний діамант. Тому й не дивно, що озеро припало Сталінові до душі і він наказав збудувати на його березі дачу для себе.

За життя "вождя народів" ніхто не мав права на його наблизитися до цього місця, всі дороги щільно охоронялися, а підступи з боку озера трималися військовими наряди. Після смерті Сталіна і розвинування його культу озеро Ріца стало справжньою меккою для численних туристів і відпочиваючих на Чорноморському узбережжі. Скориставшись перебуванням у місті-курорті Сочи, я з дружиною теж відвідали колишню сталінську відпочивальню.

Якщо найбільше учасників екскурсії віддали перевагу ресторану, в якому готували дуже смачні, відомі на всю округу, шашлики, то ми, користувачісь невеликим категором, переправилися на протилежний берег Ріци, щоб ознайомитися із дивом Сталіна. Вона складалася з будинку господаря та кількох будов, призначених для обслугову та охорони.

Всі приміщення, розташовані навколо будинку, який експлуатував відданий перагору ресторану, в якому готували дуже смачні, відомі на всю округу, шашлики, то ми, користувачісь невеликим категором, переправилися на протилежний берег Ріци, щоб ознайомитися із дивом Сталіна. Вона складалася з будинку господаря та кількох будов, призначених для обслугову та охорони.

Всі приміщення, розташовані навколо будинку, який експлуатував відданий перагору ресторану, в якому готували дуже смачні, відомі на всю округу, шашлики, то ми, користувачісь невеликим категором, переправилися на протилежний берег Ріци, щоб ознайомитися із дивом Сталіна. Вона складалася з будинку господаря та кількох будов, призначених для обслугову та охорони.

Святослав Яценко, Тернопіль

ВІДКРИТТЯ МУЗЕЮ Б. ЛЕПКОГО В БЕРЕЖАНАХ

Складне життя прожив Богдан Лепкий, нелегко зберегти його архів, реліквії, картини в ті буремні часи. Цю місію взяв на себе Лев Ротшильд, єдиний син письменника. А в 1965 р., по його смерті, безцінним скарбом починна опікуватися д-р Роман Силиш, племянник письменника. Майже тридцять літ він своєю беріг і допавляв цей скарб.

Зовні скромний, надзвичайно шалентна людина, лікар за професією, він усі ці роки одержимо привозив над реалізацією великої місії: повернути Україні одні з її видатних синів. І дав йому Бог пережити це шастя — Україна стала незалежною, ім'я Богдана Лепкого поперетало в сузір'я зі з'явлених! Настав час передати родинний архів у найрідніше місце на землі — у Бережани. Тим більше, що в цьому славному місті жив і творить людина, який можна довірити цю велику справу. Надія Волінець — директор одного на світі регіонального центру книги, знаного і цікавого своєю роботою центру культури. Уродженка Сумщини, поблизу століть гетьманського краю, вона тісно пов'язана своєю душою з Галичиною, і тим нава подала собову сім'ю і захід України. За племена цієї тендітної жінки велика непростора робота відтворення духовних цінностей, повернення забутих поїт та імен.

Створенню музею Богдана Лепкого передувала широка культурно-просвітницька діяльність, зорганізована Надією, повернення в першу чергу землякам світліх лепківських ідей. Надія Волінець, директор регіонального центру книги та одержимий організатор музею Богдана Лепкого в Бережанах, має гарних, відданих справі співробітників. Надію Дмитро, Руслану Заклинську та Ярославу Мазурак — композитора та небувалу співачку в одній особі. Вона озвучила лр Лепківських поетичних творів, що вже від декількох років лунають зі сцени на Лепківських імпрезах — не тільки в Бережанах, але й в Галичині. Тут до поміч прибув бережанський мильний кор, "Прогісвіт" під лр. Зенона Голубовського, а театральні постановки з творів Богдана Лепкого як, "Крутіж" та "Мотрі" захоплени режисера Ярославом Голубовським дуже швидко пригдувають історичну тематику поета в різні міста Галичини. Літературні свята, вечори, лепківські читання, відкриті меморіальних таблиць, збір експонатів, і тільки тоді

го не сказав, але сам задумався: як же це може бути, щоб Сталін одначено знаходився в двох мейнках. І дійшов до висновку, що завдяки Боготі така небуденна людина, як наш Коля (партизанська кличка Сталіна — А. Г.) може роздвоюватися, тобто одначено перебувати у кількох місцях...

І спробував заперечити такий думі, посилавшись на те, що, певно, у Сталіна були двійники. Однак мій співбесідник був твердо переконаний, що в даному випадку без Веснишного не могло обійтися...

Моя здогадка незабаром була підтверджена. В одній з газет я прочитав про те, що у Сталіна були двійники, однак їх публікація базувалася більше на здогадках, ніж на дійсних фактах. Час від часу в засобах масової інформації з'являлися різні варіанти цієї теми.

Та найбільш достовірно мені видалися стаття журналіста І. Геролла, надрукована в каналському часописі "Газетт". Протягом майже двадцяти років він працював в Совєтському Союзі кореспондентом цього видання. І Геролл стверджував, що був знайомий із двійником Сталіна, розмовляв з ним. Але Свєєй Лубицький (так звали двійника вождя) зберігав таємницю свого життя і з журналістами взагалі, що поки він буде живий, ніхто не дізнається про це. Помер Єсєєй у 1981 році.

Геролл пише, що у 1935 році Сталін дав своєю підлеглим завдання знайти людину, подібну до нього. І ось в один з пересвіних вечорів того ж року в будинок бухгальтера із Вінниці увійшли кілька невідомих. Це були ті часи, коли маховик сталінських репресій почав розкручуватися, набирати сили.

Лубицький і його сім'я були стурбовані появою неспрошених гостей у пійній хаті. Але оскільки відвідувачі прийшли увечері, а не ночі (як це звичайно було при

(Закінчення на стор. 3)

Одержимий журналіст (До 10-ліття смерті ред. Антона Драгана)

Справді важко повірити, що минає вже десять років, як у засніжений зимовий день пройшли ми в останню дорогу виньомого своєю одержимістю журналіста, що 32 роки служив вірно нашої "Свободі" — ред. Антона Драгана. Скільки палких і теплих слів впадо тоді на його прощення, скільки запевнень, що його пам'ять залишиться завжди живою. Чи так справді сталося, чи хтось виконав обіцянку, дану 7-го лютого 1986 року в час похорону?

Але так, на жаль, іється із кожного людину, що відходить з цього світу, дарма чи вона слава і широко відома, чи скромна, "звичайна". Пам'ятають члени родини, часом найближчі друзі або співробітники, а загалі для свого шляхом, зайнятий

Ред. А. Драган за своїм бюро в редакції "Свободи".

своїм буттям і своїми справами, які для кожного найважливіші.

Застесь, що за цих десяти років ми згадали ред. А. Драгана лише один раз — коли нашої "Свободи" сповнилося сто років і ми відзначували в різний спосіб, а зокрема відзначаючи її всіх годівних редакторів, з яких саме ред. А. Драган був одним з тих, що найдовше стояли на тому відповідальному посту.

А жень, як при радісному відзначуванні цієї "сотки" "Свободи", так тоді пережили роками і сьогодні перебував довгі, довгі роки, шукаючи у праці забутих А. Драганом у заведній, тісній кімнаті на Гречинській в Джерсі Сіті, коли тодішній головний редактор Лужби Минуша представив свого заступника, кажучи відрізу, що цей займе його місце "як приде час". Цей час прийшов доволі скоро після нашого поселення в ЗСА і вже в 1955 році А. Драган заступив Л. Минушу, стоячи вірно біля нього і до самітньої смерті цієї колоритної постаті.

Як виказалося у тих довгих роках праці у "Свободі", А. Драган застесь не уступив місця своему вчителю і попередникам, коли відється саме про "колоньність" і контрверсійність у редакційному єдиному українському шовеника. І саме від цієї першої зустрічі у гарне літне пошодує 1949 року мені залишилися перші очі, дивлячись на цей люд. Завважує б, таких різних людей із такими різними подіями.

Можє це було враження із того нервового поспіху, що мали вони обидва і того бажання помістити на сторінках "Діхного" шовеника усі новини, усі стремління та за всяку ціну виборювати для України і її дітей прав і прийнятих вже духової, як не завжди фізичної свободи? А може мене враження впливало з того, що вони обидва були справді одержимі у любові до "Свободи" і УНС, який вони так довго вірно служили, незважаючи на усі перешкоди, несприятності та ворожості Америки до боротьби України за волю? В кожному разі, обидва вони були виньомими патріотами, не лише на слова, але і на ділі і такими залишилися до самої смерті. Не один раз їм гостро перо не знаходило прихильності навіть

у своїх, але це не було перешкодою даліше вести свої журналістичні "хрестосні походи". Так окреслював свої стремління ред. А. Драган випрождав 32 роки праці і був чин походами вірний, аж до відходу з цього світу, коли неможливо не думати про нього, як про людину, що залишила після себе велику працю і багато багатств в Галичині, як побудова пам'ятника Т. Шевченку у Вашингтоні, яка і стала так змістом його праці, що написав окрему книжку про історію того громадського зусилля, в якому він на сторінках "Свободи" так багато зумів допомогти.

у українському технічно-Господарському Інституті і 15-го липня 1948 року, зазвучав знаменний інженерський аргумент. Тим часом, при кінці серпня 1947 року, Божою Волею і прямо серед чудесних обставин дружини Івана, Стефанія з обидвома доньками вдалося переконатися через кордони 2-х держав та поспішати з чоловіком і батьком у Регенсбурзі. У 1949 році ціла родина Фурів переїхала до ССА. У 1938 році інж. Фур знічався зі Стефанією Т. і шчаслив по-дружжю живало в українському, патріотичному краї двох дочок: Миславку, заміжню за відомим суспільствознавцем, і Стефанію Богданову Фурів та Марію, заміжню за істориком Федьком. Трагічною в житті інж. І. Фура була смерть його вірної дружини, Стефанії. Дідуно І. Фур втішався б нучками та нучками. 1952 року інж. І. Фур з Індією переносився до Клівленду і тут відразу включився в працю більшості місцевих організацій, товариств і комітетів. Був чинним дискусуювач на нашій пресі на релігійні та громадські теми.

Тому допомоги незвичним Також видав цікавий і ностальгічний споми, під заголомком "Мас село Ресентів" а силіною з дружиною. Автобіографічний нарис: "Наше життя". Родина Фурів була все жертвеною на різні українські народні та релігійні цілі. За свою рідкісну, широку діяльність інж. І. Фур був нагороджений 5-ма грамотами від українських установ, а 13-ма від американських включно з президентом Роналдом Регеном від федеральних, повторюючи та муніципальних властей УЗО, з нагоди свого золотого ювілею, в 1978 році, нагородили інж. І. Фура грамотою признання. Інж. І. Фур зничившим членом НТШ громада Клівленду шанувала його ювілей 80-літнім бенкетом, а Папа Римський на руки Іллія Роберта Москаля переслав для ювіля високе папське відзначення. Вдячна українська громада з нагоди 90-літнього уродина бажав ювіляти інж. І. Фурові бажав щастя, здоров'я, а зокрема обильний ласк Божих.

Д-р Володимир Бондар

МАСМА НА СКЛАДІ ЛЮВУ КИВКУ
LUBOMYR LUCIUK
and BOHDAN S. KORDAN:
ANGLO-AMERICAN
RESPECTIVES ON
THE UKRAINIAN
QUESTION 1938-1951
A DOCUMENTARY COLLECTION
Published by The Limestone Press,
Kingston, Ontario, — Vezstal, New
York 1991. Printed in Canada by
Brown and Martin Ltd., — pages 242,
\$35.00
The residents of New Jersey add
6% sales tax
Documents, which indicate the
relationship ship between the Ukrainian
immigrants in Canada and the
leading powers of the Western
alliance before, during and after
the Second World War.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N. J. 07302

MYRON B. KUROPAS:
THE UKRAINIANS AMERICANS:
ROOTS AND ASPIRATIONS 1884-1954
University of Toronto Press, Toronto, Buffalo, London, 1991. printed in Canada, pp.
534. Price \$50.00
As Presl Sudely writes in Foreword, "since the appearance of Julian Bachynsky's
"Ukrainian Immigration in Zynohany Dzernahy Ameriky" in 1940 no major history of the
Ukrainian Americans has appeared. And now not only scholars want to know more about
"Ukrainian — American experience", but also descendants of the immigrants want to know about
their parents and grandparents. Ukrainians in the country lack home away from home now more
than ever. They are not only Ukrainians, but also Americans, and for Americans, who might
soon have to deal with an important, sovereign Ukrainian state, the past and present aspirations
of the Ukrainians may increase in relevance".

ПОДІІ
ВІДНАЧЕННЯ
10-РІЧЧЯ ЧОРНОБІЛЬСЬКОЇ
КАТАСТРОФИ
Ню Йорк. — Об'єднаний Комітет Українських Американських Організацій Великого Ню Йорку під протекторатом УККА, "УАК" і ФДУ влаштує ширший сходили для відзначення 10-річчя чорнобильської катастрофи. Сходили відбудуться у понеділок, 5-го лютого, в доміції 2-га вул. "Самопоміч", 98 Друга в. в Ню Йорку. Початок о 6-й год. вечора.

